

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR,DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

1. april 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger til fremme af elforsyningssikkerhed og infrastrukturinvesteringer, Kom(2003) 740 endelig.

P. A. D. S.

30. marts 2004

J.nr.: 020302/20031-0002

Ref.: PSB/SVF

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger til fremme af elforsyningssikkerhed og infrastrukturinvesteringer

KOM (2003) 740 endelig

Nyt notat.

Resumé

Med direktivforslaget pålægges medlemslandene i samråd med nabolande at sikre fastlæggelse af minimumsstandarder for elnettets drifts- og forsyningssikkerhed.

Det pålægges medlemsstaterne at skabe incitamenter til, at balancen mellem udbud og efterspørgsel af el opretholdes. Forslaget lægger i den forbindelse op til, at begrænsning af tendenserne til øget energiforbrug skal prioriteres først. Når der er behov for investering i ny produktion, bør denne i vidt omfang bygge på vedvarende energikilder eller kombineret kraftvarme.

De systemansvarlige virksomheder pålægges regelmæssigt at udarbejde redegørelser for deres investeringsplaner med henblik på at tilvejebringe en passende sammenkoblingskapacitet over grænserne. Redegørelsen skal indsendes til tilsynsmyndigheden, som rådfører sig med Kommissionen herom med henblik på koordination med nabolandene af udbygningsplanerne. Tilsynsmyndigheden skal godkende investeringsplanen eller et alternativ hertil. Forsinkes eller standses de udpegede projekter, gives tilsynsmyndigheden sanktionsmuligheder, herunder til at lade arbejdet udføre på grundlag af en udbudsprocedure.

1. Status og baggrund

Kommissionen sendte den 15. januar 2004 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 95 i EF-traktaten og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i EF-traktaten.

Baggrunden for forslaget er behovet for forsyningssikkerhed på det indre marked for elektricitet. Det hidtil vigtigste skridt mod etableringen af det-

te marked blev taget med vedtagelsen den 26. juni 2003 af elmarkedsdirektivet (Direktiv 2003/54/EF) samt grænsehandelsforordningen (forordning (EF) nr. 228/2003).

I løbet af 2003 forårsagede systemfejl væsentlige strømafbrydelser i Østdanmark og Sydsverige samt i Italien og London. Desuden var der en langvarig strømafbrydelse i det nordøstlige USA og sydøstlige Canada, som berørte et meget stort antal mennesker bl.a. i New York. I tidligere år har der været problemer med elforsyningen i Californien, hvor forholdet mellem forsyning og forbrug var i ubalance.

Det europæiske elsystem synes ikke at lide af de samme systemfejl som det amerikanske. Bl.a. er der en klarere ansvarsfordeling, der er en større integration på det organisatoriske og det reguleringsmæssige plan og der er bedre samarbejde mellem de systemansvarlige. Der lægges desuden større vægt på håndtering af forbruget, hvilket reducerer risikoen for problemer som de amerikanske. Ikke desto mindre kan EU efter Kommissionens opfattelse drage den lære af strømafbrydelserne, at

- Koordinering mellem systemansvarlige i forskellige medlemsstater og nabolande må forstærkes. Mangel på koordinering var nøglefaktorer både ved strømafbrydelsen i Italien og hændelserne i det nordøstlige USA og sydøstlige Canada i 2003.
- Spørgsmålet angående balance mellem forsyning og forbrug må ikke negligeres. Selvom forsyning-forbrugs-problemer ikke var årsag til disse strømafbrydelser førte ekstreme vejrforhold til, at der blev grebet til visse nødforanstaltninger. I den sammenhæng er det klart, at vækst i efterspørgslen skal bringes under kontrol, idet det er den underliggende årsag til det forøgede pres på det eksisterende elnet.
- Tilstrækkelig transmissionskapacitet er en nødvendig del af forsyningssikkerheden

Men velfungerende transmissionsnet er ikke kun en forudsætning for forsyningssikkerheden. Et ægte, velfungerende, integreret elmarked forudsætter ligeledes betydelige investeringer i transmissionsnet. Der lægges i Kommissionens forslag særligt vægt på sammenkobling af medlemsstaternes net, så det er muligt at øge konkurrencen mellem bestående selskaber. Uden yderligere sammenkobling mister principperne om markedsåbning deres indhold, idet selskaberne konsoliderer deres position i bestemte regioner af Den Europæiske Union, og markedet segmenteres. Dette blev anerkendt i konklusionerne fra Barcelona-topmødet i marts 2002, hvor stats- og regeringscheferne som opfølgning på Kommissionens meddelelse om europæisk energiinfrastrukturen, KOM(2001) 775, tilsluttede sig idéen om et fastsat mål for en elektricitetssammenkobling svarende til 10 % af den installerede produktionskapacitet.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslaget formål er at sikre, at der findes en stabil ramme for at realisere integrering af energimarkedene. Denne integration af energimarkeder vil både forbedre effektiviteten og bidrage til forsyningssikkerheden. Det indre marked er en central del af Fællesskabets strategi for forsyningssikkerhed.

Konkret omfatter forslaget bestemmelser om følgende centrale emner:

- Medlemslandene pålægges i samråd med nabolande at sikre fastlæggelse af minimumsstandarder for elnettets drifts- og forsyningssikkerhed.
- Det pålægges medlemsstaterne at skabe incitamentter til, at balancen mellem udbud og efterspørgsel af el opretholdes. I den forbindelse gælder det ifølge Kommissionen først og fremmest om at sætte grænser for de uønskede tendenser med hensyn til udviklingen i energiforbruget. Når der er behov for investering i ny produktion, bør denne i vidt omfang bygge på vedvarende energikilder eller kombineret kraftvarme. Virksomheder, der beskæftiger sig med at udvikle sådanne teknologier, og andre investorer inden for sektoren har imidlertid ifølge Kommissionen behov for en stabil ramme. Hvad angår spørgsmålet om udbud og efterspørgsel, pålægges medlemsstaterne derfor at tilvejebringe en klart defineret, stabil og forlods offentliggjort fremgangsmåde. Derudover kan medlemslandene træffe yderligere foranstaltninger som efterspørgselsstyring, afbrydelige kunder og etablering af et engrosmarked med så mange konkurrenter, at der afgives prissignaler, der er hensigtsmæssige for investering og forbrug.
- Medlemsstaterne pålægges at sikre, at der gives forrang til en styrkelse af efterspørgselsstyring foranstaltninger i det omfang, de kan træde i stedet for investeringer i net eller produktionskapacitet. Medlemslandene skal i den forbindelse også sikre, at der ved investeringsbeslutningerne tages højde for behovet for
 - Forøgelse af mulighederne for tilslutning af vedvarende energi-anlæg og decentral kraftvarme
 - Forbedring af kundernes mulighed for at udnytte deres ret til at vælge leverandør
 - At sikre en høj kvalitet til en rimelig pris.
- De systemansvarlige virksomheder pålægges regelmæssigt at udarbejde redegørelser for deres investeringsplaner med henblik på at tilvejebringe en passende sammenkøblingskapacitet over grænserne. Redegørelsen indsendes til den regulerende myndighed, som rådfører sig med Kommissionen herom. Med henblik på den-

ne rådgivning og koordinering rådfører Kommissionen sig på sin side med gruppen af europæiske tilsynsmyndigheder¹ om de samlede virkninger af investeringsplanerne i alle medlemslandene. Den regulerende myndighed skal godkende investeringsplanen eller et alternativ hertil. Der tages hensyn til den godkendte investeringsplan, når fastsættelse af netadgangstariffer skal godkendes af den regulerende myndighed. Den regulerende myndighed sikrer positive incitamenter til investering ved at sikre en rimelig forrentning. Forsinkes eller standses de udpegede projekter, gives den regulerende myndighed sanktionsmuligheder, herunder om at lade arbejdet udføre på grundlag af en udbudsprocedure.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at målene for den foreslåede foranstaltning, som er oprettelse af et velfungerende indre marked for elektricitet der bygger på lige konkurrencevilkår og elforsyningssikkerhed, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på grund af foranstaltningens omfang og virkninger og derfor bedre kan gennemføres på fællesskabsplan, i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincipperne. Efter Kommissionens opfattelse begrænser direktivet sig til det omfang, der er nødvendigt for at nå målene, og går ikke ud over hvad der er nødvendigt for at nå disse.

Regeringen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Direktivforslagets område er i dag delvis reguleret med:

- Lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 151 af 10. marts 2003, som er ændret ved lov nr., lov nr. 458 af 10. juni 2003, bekendtgørelse nr. 1196 af 18. december 2003 og lov nr. 1232 af 27. december 2003.
- Økonomi- og Erhvervsministeriets bekendtgørelse nr. 444 af 11. juni 2002 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af transmissionsnettet m.v.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige, administrative og statsfinansielle konsekvenser:

Gennemførelsen af direktivet vurderes at ville medføre behov for ændringer i lov om elforsyning og bekendtgørelsen om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af transmissionsnettet m.v.

¹ Gruppen af europæiske tilsynsmyndigheder blev nedsat af Kommissionen ved afgørelse 2003/796/EF

Gennemførelse af direktivet forventes ikke at medføre finansielle konsekvenser for stat, amter eller kommuner.

Samfundsøkonomiske konsekvenser:

Der kan som følge af direktivforslaget blive tale om, at transmissions- og netvirksomheder og som følge heraf forbrugere skal afholde udgifter til investeringer m.v. i forbindelse med effektivisering af energianvendelsen og tilskyndelse til øgede investeringer i elproduktionskapacitet samt etablering af elforsyningsnet, herunder udlandsforbindelser. Eventuelle udgifter forbundet hermed forventes helt eller delvist at blive neutraliseret for forbrugernes vedkommende over en kortere årrække som følge af reduceret elforbrug og forbedret konkurrence i elmarkedet. Den øgede konkurrence kan medføre reduceret indtjening hos elproducenterne, men lavere elpriser for det øvrige erhvervsliv.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark i det omfang, implementeringen afstedkommer gennemførelse af effektivisering af energianvendelsen.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU i det omfang implementeringen medfører effektivisering af energianvendelsen. Øget kapacitet kan dog medføre belastning af landskaber i det omfang, udbygning med luftledninger bliver et resultat af implementeringen.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 26. januar 2004 til 86 interessenter. Fra høringssvarene skal følgende fremhæves:

Overordnet holdning til direktivforslaget.

Elsam, Elkraft System, Eltra, Københavns Kommune, Dansk Industri, Foreningen for slutbrugere af Energi, Vindmølleindustrien og Affald Danmark finder det overordnet positivt, at EU-kommissionen sætter fokus på forsyningssikkerhed.

Dansk Energi er af den opfattelse, at det nye direktiv om det indre elmarked, som skal være nationalt implementeret den 1. juli i år, samt den vedtagne forordning om grænseoverskridende elhandel udgør et godt grundlag for videreudvikling af elmarkedet og udgør den stabile regulatoriske ramme, som er forudsætning for de nødvendige investeringer. Dansk Energi forstår derfor ikke formålet med det nye direktivforslag, der snarere bidrager til den regulatoriske ustabilitet, som er den værste trussel mod nyinvesteringer. Da forsyningssikkerhed, teknologivalg og brændselsvalg indtil videre er nationale kompetencer ifølge EU-traktaten, er det urealistisk at gennemføre en egentlig harmonisering.

Det Økologiske Råd finder overordnet set, at begrundelsen for direktivet er fejlagtig, og at direktivet derfor får et forkert indhold og vil føre til forkerte beslutninger og investeringer i EU. Direktivforslaget tager ensi-

digt udgangspunkt i kravet om fri konkurrence overe landegrænserne samt i et postuleret behov for øget transmissionskapacitet udelukkende af konkurrencehensyn. Overordnet set finder Det Økologiske Råd derfor, at det fremlagte forslag er for snæversynet i sin problembeskrivelse for el-sektoren og den fremtidige mulighed for at tilfredsstille efterspørgselen efter elektricitet.

Til gengæld finder Det Økologiske Råd det ganske tilfredsstillende, at der adskillige gange i direktivforslaget påpeges, at den af EU gennemtvungne liberalisering og efterfølgende privatisering og markedsgørelse af el-produktion, transmission og distribution ikke kan levere varen, men tværtimod udgør en alvorlig trussel mod forsyningsikkerhed, tilstrækkelig transmissionskapacitet, gennemførelsen af de nødvendige energibesparelser og indfasning af yderligere VE til erstatning for fossile brændsler.

Brudfladen mellem på den ene side de monopol- og profitsøgende markeds kræfter og på den anden side den statsplanlagte sikring af forsyningsikkerhed, miljø og sociale hensyn i det samlede el-produktionssystem, må fastlægges meget klarere. I direktivforslaget henvises flere gange til at Statens indblanding må ske under hensyn til markeds kræfternes frie spil, og at markedet må bringes til at sikre forsyningsikkerhed, miljø og sociale forhold, selv om det slet ikke egner sig dertil. Sådanne henvisninger er imidlertid slet ikke tilstrækkeligt til at sikre, at forsyningsikkerhed, miljø og sociale hensyn tages af markeds kræfterne. Her skal helt andre håndfaste krav til, som direktivet imidlertid ikke stiller.

Energitilsynets sekretariat finder, at hensynet til den overordnede forsyningsikkerhed er et af de indsatsområder, hvor indgreb i markeds mekanisme er legitim ud fra overordnede samfundsøkonomiske hensyn.

Opretholdelse af balance mellem udbud og efterspørgsel

Elsam stiller spørgsmålstegn ved, om direktivets ambitionsniveau kan opfyldes af dets tiltag. Energiområdet er stadig underlagt national kompetence, og EU's sanktionsmuligheder er begrænset til indgriben mod brud på Det indre Marked. Dertil kommer, at der i løbet af 10-20 år vil blive behov for erstatning af eksisterende og ny kapacitet i et omfang, som ikke vil kunne blive dækket af tiltag på forbrugssiden og af udbygning med VE og decentral produktion.

Dansk Energi er enig i, at både energispareforanstaltninger, VE og decentral produktion er vigtige elementer i den videre udvikling af energipolitikken. Men anvendelse af disse virkemidlerne bør ske som led i mulighederne for på kommerciel basis at vælge mellem investeringer i mange forskellige produktionsformer baseret på forskellige brændsler – naturligvis inden for de etablerede miljømæssige rammer. På forbrugssiden må der endvidere gøres en betydelig indsats for at forøge forbrugernes viden og mulighed for at reagere på markedets prissignaler. En sådan forbruger-

respons vil være af største betydning for sikringen af et effektivt konkurrencebaseret elmarked – og kan f.eks. give betydelige investeringsbesparelser på forsyningssiden i spidslastsituationer.

Eltra mener, at det er en misforståelse, at forsyningssikkerheden kan sikres via "Demand Side Management", idet DSM er en metode til sikring af samfundsøkonomi (inkl. miljøhensyn) i planlægningen. Et meget vigtigt element i balanceringen mellem produktion og forbrug er derimod priselasticitet i efterspørgslen. Der er helt korrekt at understrege betydningen af rammer, der understøtter nye producenters entre på markedet.

Københavns Kommune mener, at det er positivt at se, at Kommissionen begynder at gøre seriøse tanker omkring energibesparelser og udbygning af VE-teknologier i forhold til at få den samlede energibalance til at gå op.

Dansk Industri er enig i, at efterspørgselssidens reaktion på elprisen spiller en betydelig rolle i forhold til at skabe en stabil balance mellem udbud og efterspørgsel. DI mener, at beslutninger om investeringer i ny kapacitet må baseres på de prissignaler, som markedet sender. Kommissionen antager, at investeringer i ny kapacitet primært vil ske i form af vedvarende energi eller decentral produktion. Det er DI's vurdering, at udbygningen af vedvarende energi vil blive stimuleret af direktivet om handel med CO₂-kvoter. Men udbygning af decentral kapacitet vil næppe kunne dække hele behovet for ny produktionskapacitet over de kommende år. Det er afgørende for nyinvesteringer i net- såvel som produktionskapacitet, at rammer og vilkår er kendte og gennemsigtige for aktørerne.

Ifølge Foreningen for slutbrugere af Energi er den af markedet sikrede balance mellem udbud og efterspørgsel altafgørende for EU, men det betyder ikke at der nødvendigvis skal være balance på nationalt plan. En optimal lokalisering under hensyntagen til bl.a. samkøringsforbindelser vil formentlig betyde, at der i nogle lande vil være en betydelig overskydende kapacitet, mens der i andre lande vil være en lav kapacitet.

Dette betyder dog ikke, at den markedsmæssige usikkerhed vil eller skal forsvinde, og det må under ingen omstændigheder være muligt at fastsætte regler, der flytter de investeringsmæssige risici i forbindelse med produktionsanlæg fra producenterne over på slutbrugerne. Balance mellem udbud og efterspørgsel sikres efter FSEs opfattelse bedst gennem et system, hvor al fysisk kraft omsættes på frie markedsvilkår. Det må i den forbindelse sikres at ingen producent kan fastsætte spotprisen.

Det betyder, at ingen producent må være så dominerende i et prisområde, at forbruget i området ikke kan dækkes uden producentens medvirken. Imødegåelse heraf kan ske ved tilgang af nye producenter, udbygning af samhandelsforbindelser, reduktion af forbrug eller påbud til dominerende producenter om frasalg af produktionsenheder.

Vindmølleindustrien fremdrager, at direktivforslaget flere steder taler om efterspørgselsstyring. Det er i tråd med det behov, der er for, at elforbrugerne i højere grad reagerer på udbuddet af elektricitet. Større fleksibilitet i elforbruget vil medvirke til at udligne de naturlige variationer i produktionen af vindenergi og andre vedvarende energiformer.

Det Økologiske Råd peger på, at direktivforslaget kun tilskynder til at sikre en balance mellem el-forbrug og produktionskapacitet. Det Økologiske Råd finder, det er uklart, hvorledes dette skal ske, ligesom det er uklart, hvad der evt. vil ske, hvis medlemsstaterne ikke sikrer dette, men i stedet forlader sig på u hæmmet forbrugsstigning og import fra nabolande. Direktivet bør indeholde en forpligtigelse til, at investering i ny produktion i vidt omfang skal bygge på vedvarende energikilder eller kombineret kraftvarme. Den nuværende tekst er formuleret som en anbefaling heraf. Direktivet bør ligeledes indeholde en forpligtigelse til, at Her må præciseres, at rimelige energibesparelser skal gennemføres, og at det skal tilstræbes at afbrydelige kunder anvendes som virkemiddel.

Tilstrækkelig overkapacitet til håndtering af spidslastsituationer tilvejebringes ikke via et frit marked, da investeringer heri ikke kan forrentes og samtidig har tendens til at sænke strømprisen. Ligeledes har investorerne i elbranchen ingen større interesse i at gennemføre energibesparelser og dermed undergrave sit eget indtjeningsgrundlag. Endelig kan indfasning af yderligere VE af hensyn til en samlet forsyningssikkerhed og forbedret bæredygtighed være vanskelig at opnå via det frie marked, idet subsidierede fossile teknologier fortsat er mere profitable end VE.

Dette understreger energimarkedets modsatrettede tendenser, som kræver en offentlig styring under fælles markedsvilkår og bæredygtighedskrav i hele EU. Desværre leverer direktivet ikke de nødvendige redskaber til løsningen af denne konflikt – måske af hensyn til den fri konkurrence, som alt for ofte sættes over hensynet til miljø, bæredygtighed og forsyningssikkerhed i EU's overordnede tankegange og direktiver.

Energitilsynets sekretariat finder, at succesfuld anvendelse af efterspørgselsstyring og afbrydelighed som et middel til at fremme forsyningssikkerhed er afhængig af priselasticiteten hos kunden.

Investeringer i net

Vindmølleindustrien finder, at hvis ambitionen er at sikre, at vindenergi kan bidrage til at løse udfordringerne med stigende energi-import og udledning af drivhusgasser, er det væsentlig, at der er tilstrækkelig transmissionskapacitet til at transportere vindenergien fra og til områder med store vindressourcer. Investeringer i ny transmissionskapacitet bør derfor ske med det klare formål at understøtte den fremtidige udbygning med vedvarende energi.

Organisationen for Vedvarende Energi mener, at selvom investeringer i højspændingsnet muligvis vil give et mere velfungerende elmarked, er

det væsentligt at sammenholde forbrugernes omkostninger til udbygning af elnettet med de besparelser, som et mere velfungerende elmarked vil kunne give.

I begrundelsen for direktivet anføres desuden, at decentral produktion vil kræve opgradering af lavspændingsnettet. Dette er kun tilfældet for nogle typer decentral produktion som f.eks. vindkraft, mens f.eks. solceller eller decentral kraftvarme ikke eller næsten ikke kræver opgradering af elnettet.

Det Økologiske Råd mener ikke direktivet giver klarere retningslinjer for, hvorledes en udbygning af transmissionskapacitet skal finansieres, især når udbygningen foretages for at sikre den samlede energiproduktions bæredygtighed gennem udnyttelse af store lokale VE-muligheder optimalt i forhold til et samlet EU energisystem.

I direktivudkastet kræves høj kvalitet og rimelig pris især for kunder i fjertliggende regioner. Det Økologiske Råd er enige det formål, men finder det uforenligt med markedskræfternes natur, hvorfor en statsstyring og statssubsidiering er påkrævet. Det er derfor vigtigt at få defineret snitfladen mellem statsstyring og marked.

Anlæg af samkøringslinjer

Elsam finder, at Direktivet i højere grad burde fokusere på at skabe incitament til øget grænseoverskridende samarbejde mellem de nationale transmissionssystemoperatører (TSO) og reguleringsmyndigheder. Problemer med interne nationale flaskehalse skal ligestilles med flaskehalse mellem nabolande.

Dansk Energi er enig i behovet for en samordnet udbygning af transmissionsforbindelserne i et tæt samarbejde mellem de systemansvarlige. Men det nye direktivforslag bidrager ikke yderligere til at sikre realiseringen af disse investeringer.

Udbygningen er bl.a. forudsætningen for en effektiv konkurrence på tværs af grænserne. Men udbygning er langt fra altid løsningen på meget store multinationale selskabers dominerende stilling. Den bør – i det omfang den er konkurrencebegrænsende – modvirkes gennem en effektiv brug af internationale og nationale konkurrenceregler.

Eltra finder, at der som anført i direktivforslaget skal skabes korrekte incitamenter for de systemansvarliges etablering af udvekslingsforbindelser. Det er meget vigtigt at sikre, at de systemansvarlige handler på baggrund af samfundsøkonomiske og ikke selskabsøkonomiske kriterier. Effektiv unbundling kan i denne forbindelse være en nødvendighed.

Direktivforslaget mangler en artikel, som kan "tvinge" til horisontalt samarbejde på TSO-niveau og mellem de nationale myndigheder ud fra en klar målsætning, som begge parter skal opfylde.

Dansk Industri er enig i betragtningerne omkring behovet for forbedring af konkurrencen over nationalgrænserne og støtter initiativer, der kan fremme infrastrukturinvesteringer, der understøtter konkurrencen.

Foreningen for slutbrugere af Energi finder, at handelen på de grænseoverskridende forbindelser bør disponeres af de fysiske spotbørser, således som det er tilfældet i Nordpoolområdet. FSE finder ikke de nuværende tilstande med nationale transmissionsoperatører tilfredsstillende. Som minimum bør der etableres fælles system- og transmissionsoperatørselskaber for hvert af de store samkøringsområder, Nordel, UCTE osv. Uden tværnationale transmissionsoperatørselskaber vil det være vanskeligt, at hindre den praksis, som bl.a. benyttes af Svenska Kraftnät, med at afbryde grænseoverskridende strømme for at påvirke de lokale engrospriser.

Det Økologiske Råd stiller spørgsmålstegn ved, om en øget sammenkobling er hovedsageligt nødvendig for at fremme konkurrencen og sikre, at der findes et ægte indre marked i EU. For baseres EU's og dermed medlemslandenes energi- og forsyningspolitik på lokale net, energibesparelser, fleksibelt forbrug og decentral og integreret energiproduktion, så vil en øget sammenkobling kun være nødvendig, hvor en sådan vil give økonomiske og miljømæssige fordele ved sammenkobling af energiproduktionssystemer med væsensforskellige kompletterende produktionsmåder. Et klart eksempel på dette er en sammenkobling mellem områder med megen vindkraft og områder med megen vandkraft, idet disse to produktionsmåder matcher hinanden.

Modsat tjener det ikke til megen fordel at basere regioner på samme typer af central produktion for derefter at koble dem sammen. Naturligvis vil der så umiddelbart opstå øget konkurrence, der dog hurtigt reduceres igen som følge af opkøb og krydsejerskab. Miljømæssige tiltag i form af besparelser, fleksibelt forbrug og VE kan i sådanne områder fint klares ved påbud, kontrol og prisstyring efter en benchmarking, uden at øget transmissionskapacitet opbygges.

Energitilsynets sekretariat peger på muligheden af, at transmissionsoperatørerne pålægges at forelægge deres investeringsplaner for sammenkoblingskapacitet hen over grænserne for de regulerende myndigheder på hver side af den grænse, som investeringsplanen omfatter. Herudover bemærker sekretariatet, at vitale forskelle i anvendelsen af instrumenterne vedrørende anlæg af samkøringslinjer medlemsstaterne imellem kan forvride konkurrencen på det indre marked for energi og anbefaler, at der arbejdes med dette spørgsmål.